

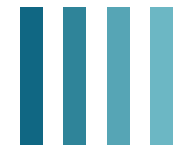
MIKOŁAJ MAŚLIŃSKI
DORADZTWO PRAWNE

Regulacje prawne dotyczące emisji odorów

Konferencja
„PRZYCZYNY I ZWALCZANIE UCIAŹLIWOŚCI
ZAPACHOWEJ INSTALACJI”

30 września 2019 r. | Warszawa

Zarówno w polskim, jak i unijnym systemie prawnym **nie ma w tej chwili regulacji, które w sposób kompleksowy** określałyby zasady zwalczania uciążliwości zapachowych.

REGULACJE UNIJNE

I MIĘDZYNARODOWE

WOLNOŚĆ... od odorów?

Orzeczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

(...) „naruszenia prawa do poszanowania mieszkania nie ograniczają się do materialnych lub fizycznych naruszeń, takich jak nieuprawnione wejście do mieszkania, lecz także **dotyczą tych, które nie są materialne lub fizyczne, takich jak hałas, emisje, wonie i inne formy ingerencji**. Poważne naruszenie może skutkować naruszeniem prawa osoby do poszanowania jej mieszkania, jeżeli uniemożliwia jej korzystanie z wygód mieszkania”.

POLSKA PETYCJA

Na przełomie 2016 i 2017 r. grupa naukowców reprezentujących **Pracownię Zapachowej Jakości Powietrza Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie** złożyła petycję do Parlamentu Europejskiego o uzupełnienie:

Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy

Komunikat do posłów Parlamentu Europejskiego z dnia 28 lutego 2018 r.

ODPOWIEDŹ NA „POLSKĄ” PETYCJĘ

Niedogodności wywołane występowaniem zapachów **stanowią problem lokalny i w związku z tym najlepiej jest je eliminować na szczeblu lokalnym**. Z tego względu komisja zachęciła Polskę oraz inne państwa członkowskie do podejmowania kroków na szczeblu lokalnym lub krajowym w celu weryfikowania konkretnych przypadków niezgodności i rozwiązania problemu, jeśli zgłaszane obawy zostaną uznane za uzasadnione.

UNIJNE REGULACJE SEKTOROWE

KONKLUZJE BAT

Mimo, że UE opowiada się za lokalnym uregulowaniem kwestii odorowych, to jednak w ostatnich latach pojawiają się przepisy sektorowe, które wyznaczają standardy w tym zakresie.

W tym celu uchwalane są **Konkluzje BAT**, które określają wymogi tzw. najlepszej dostępnej techniki (ang. Best Available Techniques – BAT).

istnieją konkluzje BAT, które przewidują wymogi w zakresie ograniczania lub redukcji potencjalnych uciążliwości zapachowych. Jako przykład można wskazać:

Konkluzje BAT z dnia 10 sierpnia 2018 r. w odniesieniu do przetwarzania odpadów (decyzja wykonawcza Komisji [UE] 2018/1147 z dnia 10 sierpnia 2018 r.).

Konkluzje BAT z dnia 30 maja 2016 r. w odniesieniu do wspólnych systemów oczyszczania ścieków/gazów odlotowych i zarządzania nimi w sektorze chemicznym

Chów intensywny w rozumieniu Konkluzji oznacza chów lub hodowlę:

- 1) drobiu powyżej **40 000 stanowisk** lub;
- 2) świń powyżej **2000 stanowisk** dla świń o wadze ponad 30 kg lub,
- 3) macior powyżej **750 stanowisk** dla macior),

Konkluzje BAT z 15 lutego 2017 r. w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń

PRAWO POLSKIE

PRZEGLĄD REGULACJI PRAWNYCH

MAPA KLUCZOWYCH
AKTÓW
PRAWNYCH

REGULACJE KRAJOWE

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. **Prawo ochrony środowiska**

Ustawa z 3 października 2008 r. **o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie**, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. **o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. **Kodeks cywilny**

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA

z dnia 26 stycznia 2010 r.
w sprawie wartości odniesienia
dla niektórych substancji
w powietrzu

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA

z dnia 24 sierpnia 2012 r.
w sprawie poziomów
niektórych substancji
w powietrzu

Wskazane akty prawne określają **parametry fizykochemiczne i ustalają limity** występowania określonych substancji złośliwych (np. amoniaku, siarkowodoru itp.)

**ZNIKOME ZNACZENIE TYCH AKTÓW PRAWNYCH
Z PUNKTU WIDZENIA UCIAŹLIWOŚCI ZAPACHOWYCH**

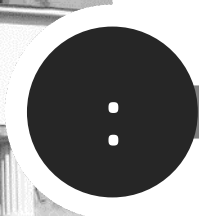

USTAWA ANTYODOROWA

AKTUALNY **STAN GRY**

PRACE NAD USTAWĄ ANTYODOROWĄ

2011

założenia do projektu
ustawy o
przeciwdziałaniu
uciążliwości zapachowej

Przyjęcie Kodeksu
przeciwdziałania
uciążliwości zapachowej

ETAP 1
09.2016 r.

11.2016

ETAP 2

Ekspertyza Lista
substancji i związków
chemicznych, które
są przyczyną uciążliwości
zapachowej

USTAWA ANTYODOROWA – ETAP 3

Ministerstwo Środowiska
zleciło prace nad ustawą
Głównemu Inspektorowi
Ochrony Środowiska

sierpień
2018

**Projekt ustawy o minimalnej odległości
dla planowanego przedsięwzięcia sektora
rolnictwa, którego funkcjonowanie może
wiązać się z ryzykiem powstawania
uciążliwości zapachowej**

połowa
2017

Ministerstwo Środowiska
odebrało zadanie
opracowanie ustawy
antyodorowej
GIOŚ

28 marca
2019

X

Art. 4 projekt z dnia 2 lipca 2019 r.

Minimalna odległość dla hodowli zwierząt w liczbie:

- 1) nie mniejszej niż 210 DJP i nie większej niż 500 DJP** jest równa liczbie DJP wyrażonej w metrach;
- 2) większej niż 500 DJP** jest równa 500 metrom.

DJP

Duże jednostki przeliczeniowe inwentarza wyznaczone na podstawie **współczynników przeliczeniowych sztuk zwierząt określonych** w przepisach wydanych na podstawie art. 60 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenie oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 208 oraz z 2019 r. poz. 630),

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 71 ze zm.)

Przykładowo: Krowy = 1 DJP, tuczniaki = 0,14; maciory = 0,35; inne zwierzęta o łącznej masie 500 kg, z wyłączeniem ryb = 1 DJP.

WIĘCEJ INFORMACJI

Kodeks przeciwdziałania uciążliwości zapachowej (Ministerstwo Środowiska, 2016)

Zwalczanie uciążliwości zapachowych w świetle aktualnie obowiązujących przepisów prawnych, „Finanse Komunalne nr 1-2/2016 (czasopismo z części B wykazu czasopism naukowych, 6 pkt), s. 23-40 (współautorstwo z dr Jędrzejem Bujnym).

Zwalczanie uciążliwości zapachowych z perspektywy przedsiębiorstw wod-kan. Uwarunkowania prawne i dobre praktyki, Zeszyt Specjalny IGWP 2018, (współautorstwo z dr Jędrzejem Bujnym).

Odpowiedź Ministra Środowiska z dnia 28 czerwca 2019 r. na interpelację pośła Jerzego Wilka z dnia 6 czerwca 2019 r., znak K8ZAP9129.

Dziękuję za uwagę

 mikolaj.maslinski@mmdp.pl

 +48 662 830 462

MM Doradztwo Prawne

ul. A. Kosińskiego 16/26, 61-519 Poznań

NIP: 6222699759 REGON: 384076238

Mikołaj Maśliński

Prawnik w MM Doradztwo Prawne, doktorant w Katedrze Publicznego Prawa Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W ramach działalności naukowej i eksperckiej specjalizuje się w publicznym prawie gospodarczym oraz w prawie administracyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z gospodarką odpadami i gospodarką wodno-ściekową.

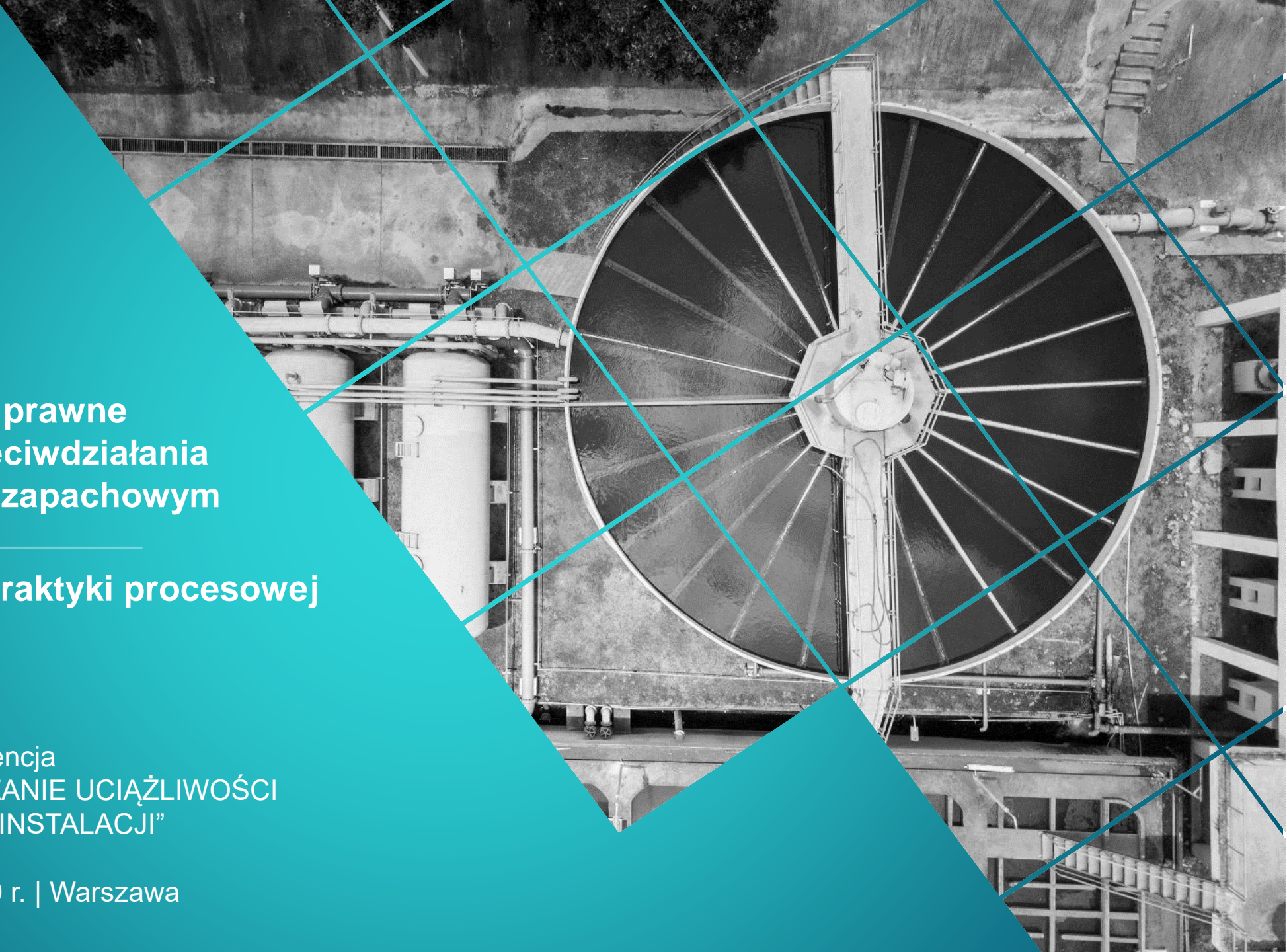
MIKOŁAJ MAŚLIŃSKI
DORADZTWO PRAWNE

Regulacje prawne w zakresie przeciwdziałania uciążliwościom zapachowym

z punktu widzenia praktyki procesowej

Konferencja
„PRZYCZYNY I ZWALCZANIE UCIAŹLIWOŚCI
ZAPACHOWEJ INSTALACJI”

30 września 2019 r. | Warszawa

1 Próba wskazania trendu w orzecznictwie dotyczącego uciążliwości zapachowych

2 Praktyczne problemy procesowe

- ✓ Dowody w postępowaniach „odorowych”
- ✓ Sędziowie w postępowaniach „odorowych”

3 „Smród na wokandzie” – czyli omówienie wybranych *case study*

PODSUMOWANIE

NOWY TREND W ORZECZNICTWIE

Aktualizacja: 24.01.2019, 11:30 Publikacja: 24.01.2019

Sąd: smog narusza dobra osobiste. Wyrok z powództwa aktorki Grażyny Wolszczak

W ocenie Sądu (...) stan zanieczyszczonego powietrza, który **utrzymuje się od lat wpływa negatywnie na jakość życia powódki**, która – jak sama wskazywała – jest osobą dbającą o zdrowie oraz o zdrowy styl życia. Powoduje to u powódki **dyskomfort i lęk o własne życie i zdrowie oraz o życie i zdrowie swoich najbliższych (...)**

Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia
z dnia 24 stycznia 2019 r. (sygn. akt VI C 1043/18)

Doszło tym samym, w ocenie Sądu,
do naruszenia praw
podmiotowych stanowiących
prawo człowieka do prywatności,
do wolności, do poszanowania
mieszkania oraz do życia w
środowisku nieskażonym,
tj. odpowiadającym normom
i wartościom co najmniej
dopuszczalnym. Powoływane prawa
podmiotowe są jednocześnie
prawami osobistymi w rozumieniu
art. 23 k.c.

Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia
z dnia 24 stycznia 2019 r. (sygn. akt VI C 1043/18)

PROBLEMY ODOROWE

W PRAKTYCE ORZECZNICZEJ SĄDÓW ADMINISTRACYJNYCH

CZYSSTE RADIOWO

Głośny spór, który powstał pomiędzy
**Miejskim Przedsiębiorstwem
Oczyszczania w Warszawie,
a mieszkańcami Radiowa
na Bielanach.**

CZYSSTE RADIOWO

Główny spór, który powstał pomiędzy
**Miejskim Przedsiębiorstwem
Oczyszczania w Warszawie,
a mieszkańcami Radiowa
na Bielanach.**

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

00-716 Warszawa
ul. Bartycka 110A
tel. 22 651-07-07, 651-06-60

fax: 22 651-06-76
e-mail: warszawa@wios.warszawa.pl
www.wios.warszawa.pl

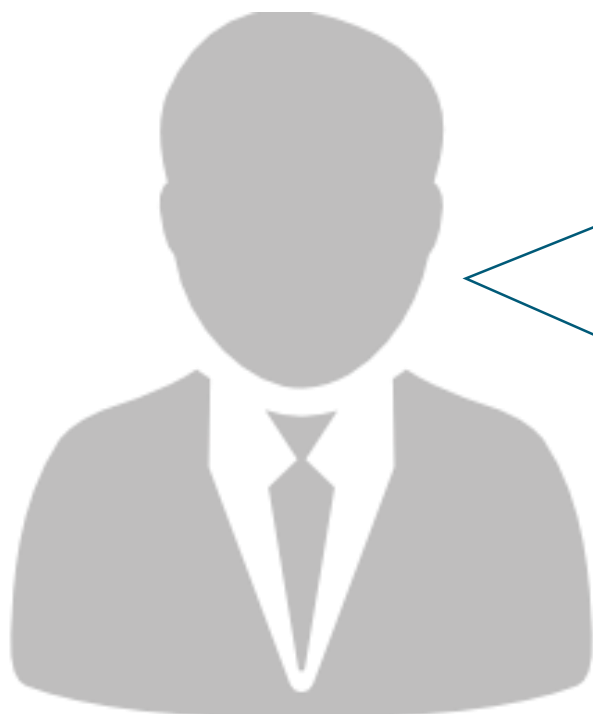
IN.7023.1.136.2014.ES

Warszawa, 2018.06.07

DECYZJA

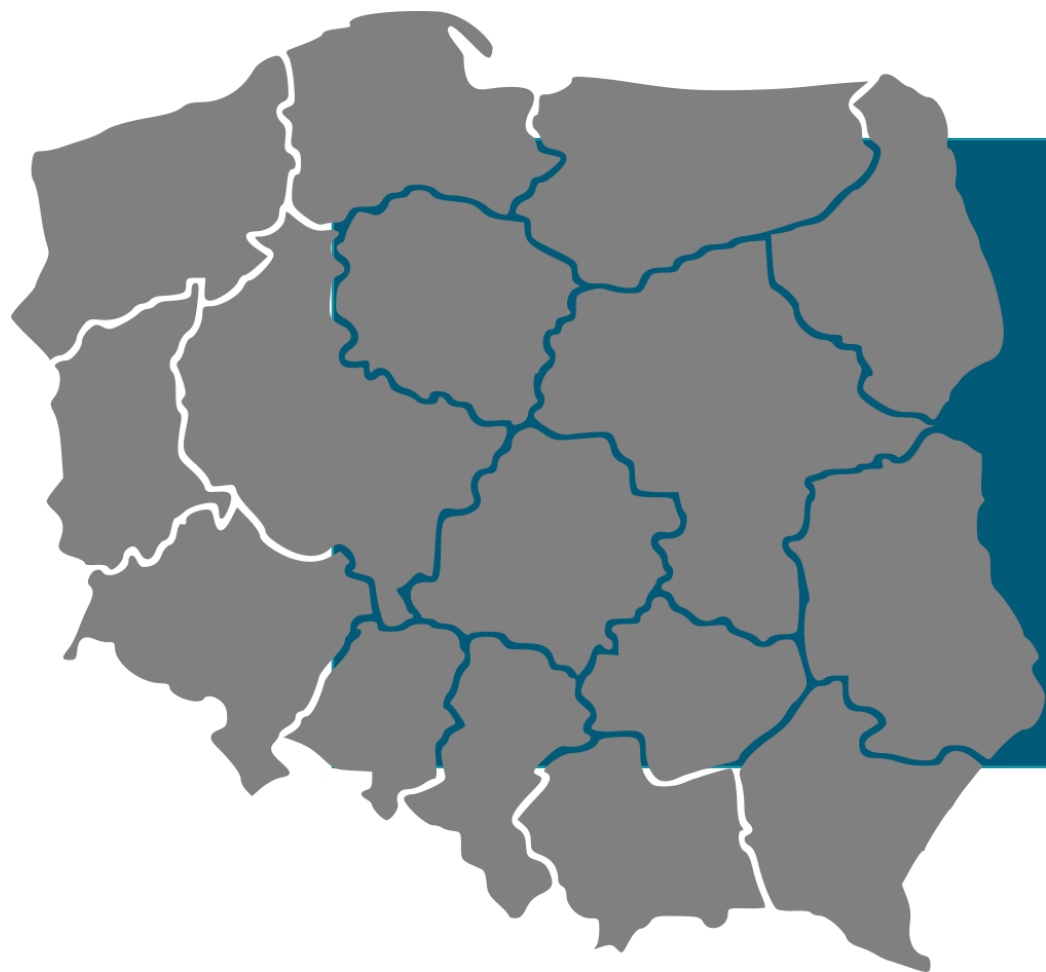
Na podstawie art. 364 i 366 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 r. poz. 799) oraz art. 104 i 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.):

- 1) wstrzymuję działalność Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o.o., ul. Obozowa 43, 01-161 Warszawa w zakresie użytkowania instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, eksploatowanej na terenie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów „Kampinowska” przy ul. Kampinoskiej 1 w Warszawie,
- 2) określam termin wstrzymania działalności, w zakresie o którym mowa w pkt 1), z uwzględnieniem potrzeby bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności, na 10 września 2018 r.,
- 3) nadaje niniejszej decyzji moc...

*Jak wskazał WSA, „(...) dopuszczalne jest (na podstawie art. 364 POŚ – wtrącenie MM) ograniczenie bądź zakaz prowadzenia działalności mogącej spowodować pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi **także w sytuacji, gdy ta możliwość nie została jeszcze w pełni, dowiedziona i wykazana przez skarżących, z uwagi np. na brak pełnych danych technicznych dotyczących instalacji, będących w posiadaniu skarżących, a także ze względu na **brak norm prawnych dotyczących oddziaływań odorowych**”.***

Wyrok z dnia 24 stycznia 2017 r. (IV SA/Wa 2181/16)

Dnia 12 lutego 2018 r. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę prowadzącego instalację na wyżej wymieniony wyrok WSA (sygn. akt II OSK 1157/17).

Należy przy tym zauważyć,
że w ostatnich latach sądy
przedstawiają **coraz bardziej**
restrykcyjne podejście do
uciaźliwości zapachowych.

Wójt Gminy K. decyzją znak [...] z dnia 13 sierpnia 2014 r. ustalił środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie budynku inwentarskiego do chowu trzody chlewnej z 3 silosami paszowymi o tonażu 12 Mg każdy i niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz modernizacji dwóch istniejących chlewni na działce nr ewid. [...], miejscowość M. , obręb [...], gmina K

SZKODLIWOŚĆ ODORÓW W ORZECZNICTWIE

„Działalność powodująca uciążliwość zapachową **negatywnie oddziałuje na środowisko rozumiane przede wszystkim w niniejszej sprawie jako zdrowie ludzi mieszkających w otoczeniu inwestycji.** Poza sporem bowiem pozostaje, że choć intensywny smród pochodzący z hodowli trzody chlewnej, zapewne nie wpływa na zdrowie fizyczne człowieka (nie wywołuje np. bezpośredniego zagrożenia zatruciem), to jednak niewątpliwie **czyni codzienne życie sąsiadów nieznośnym, również dlatego, że nie jest to uciążliwość chwilowa czy krótkotrwała, ale ciągła.**”

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 30 czerwca 2016 r. (sygn. akt II SA/Kr 407/16).

*„Inwestor może swoje zamierzenie zrealizować lub od niego odstąpić, **trudno natomiast wymagać od właścicieli sąsiednich nieruchomości, aby przenieśli swe domy i centra życiowe w zupełnie inne miejsce, ze względu na cudze plany inwestycyjne**”.*

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 30 czerwca 2016 r. (sygn. akt II SA/Kr 407/16).

MMDP

MIKOŁAJ MAŚLIŃSKI
DORADZTWO PRAWNE

CZĘŚĆ 2.

Praktyczne problemy procesowe

1. Problem z sędziami...

Sygn. akt I C 311/15

408

1-

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2015 roku

Sąd Rejonowy w [REDAKTOWANE] w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR [REDAKTOWANE]

Sędziowie: Sędzia SR [REDAKTOWANE]

Sędzia SR [REDAKTOWANE]

Protokolant: [REDAKTOWANE]

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2015 roku na posiedzeniu niejawnym
sprawy z powództwa [REDAKTOWANE]
przeciwko [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE]

o zapłatę
w przedmiocie wyłączenia sędziego

postanawia:

wyłączyć od rozpoznania sprawy I C 311/15 Sędziego Sądu Rejonowego w
[REDAKTOWANE]

249

5

OW
116

0

—

Art. 48. kpc ust. Sędzia jest wyłączony z mocy samej ustawy:

- 1) w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki;
- 2) w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia;
- 3) w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron;
- 5) w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator;
- 6) w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

Iudex suspectus

Niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Art. 49 kpc

2. Problem z dowodami...

OPINIA BIEGŁEGO

Metodologie stosowane przez biegłych do pomiaru jakości powietrza (emisji gazów) budzą często wątpliwości.

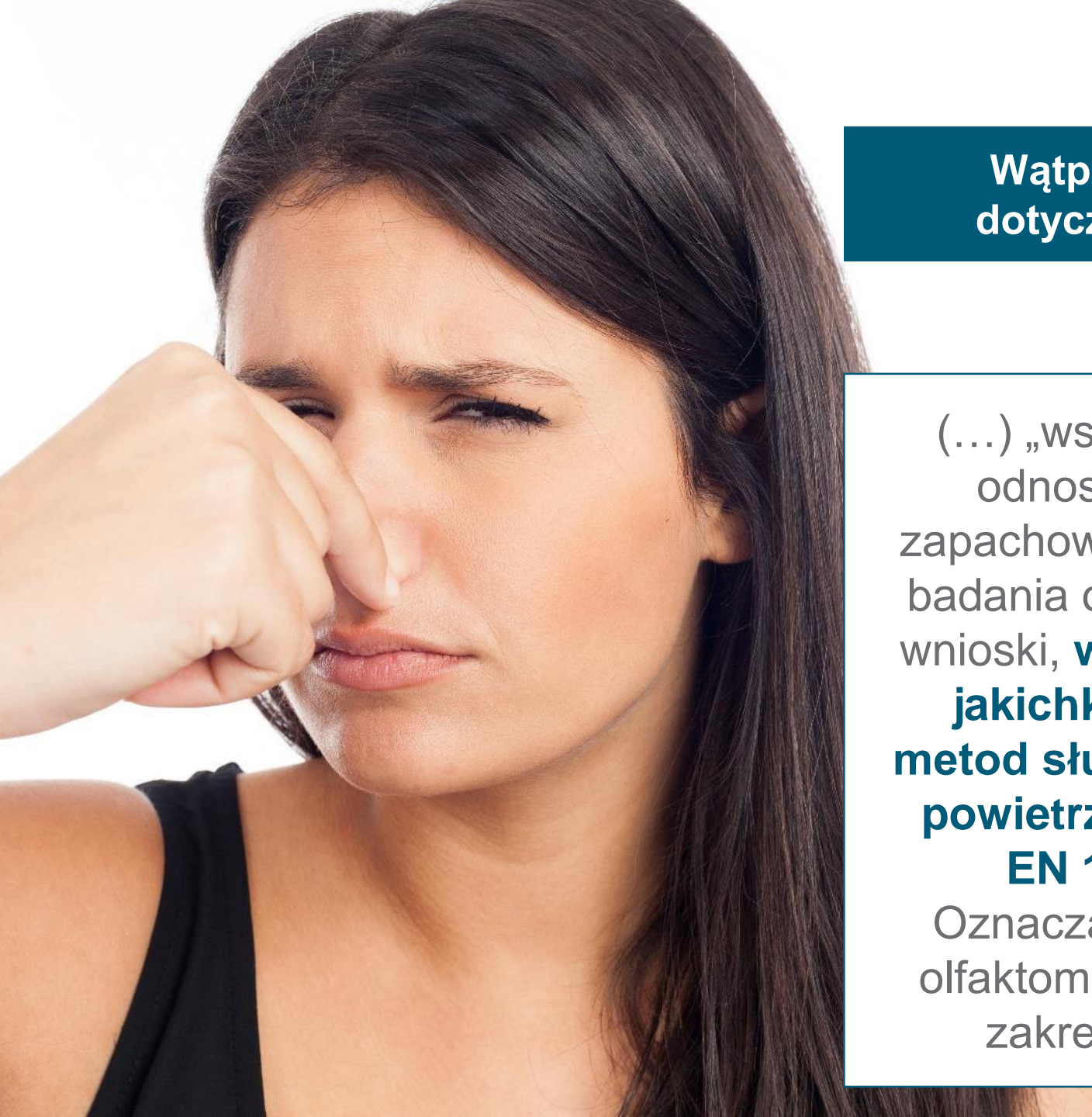

Przykładowe naruszenia:

„Z treści Opinia biegłego [...] **nie wynika aby wykonane pomiary siarkowodoru zostały uśrednione do 1 godziny** zgodnie z metodyka referencyjną; wobec powyższego można domniemywać, że pomiary stężeń podane w Opinii biegłego stanowią wartości chwilowe, a zatem niezgodne z obowiązującymi metodykami”

„Jak wynika z opisu badań przeprowadzonych przez biegłego w zakresie mikrobiologii, **na potrzeby oceny jakości powietrza posłużył się normami wycofanymi w 2015 r. (PN-89/Z-04111/02 oraz PN-89/Z-04111/03)**”

Wątpliwy charakter wniosków biegłego dotyczących uciążliwości zapachowych;

(...) „wskazana opinia w sposób uznaniowy odnosi się do problematyki uciążliwości zapachowych; przeprowadzone przez biegłego badania oraz wyprowadzone na ich podstawie wnioski, **w żaden sposób nie odnoszą się do jakichkolwiek uznanych za wiarygodne metod służących ocenie zapachowej jakości powietrza, a przede wszystkim normy PN-EN 13725:2007** „Jakość powietrza – Oznaczanie stężenia zapachowego metodą olfaktometrii dynamicznej” stanowiącej w tym zakresie podstawowy standard badań.

Co...

jest źródłem

uciążliwych zapachów

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że źródłem tych zanieczyszczeń **mogły być zarówno oczyszczalnia ścieków, jak i dojeżdżające do niej nieszczelne pojazdy asenizacyjne**, bądź nieczystości płynne wylwane przez kierowców tych pojazdów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Tymczasem **powodowie nie dostarczyli wiarygodnych dowodów** pozwalających na rozróżnienie zanieczyszczeń pochodzących z każdego z tych źródeł.

Wyrok z dnia 23 czerwca 2015 r. Sądu Apelacyjnego w Warszawie (sygn. akt. VI ACa 1024/14).

Zdaniem Sądu pierwszej instancji **zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na stanowcze ustalenie, że choćby część zanieczyszczeń zapachowych była emitowana przez oczyszczalnię ścieków, a nie była skutkiem działań osób trzecich, tj. kierowców pojazdów asenizacyjnych i przedsiębiorców, na których polecenie kierowcy ci działali. Tymczasem **pozwan** – a więc m.in. przedsiębiorstwo wod-kan – nie mogą odpowiadać za czyny osób trzecich.**

Wyrok z dnia 23 czerwca 2015 r. Sądu Apelacyjnego w Warszawie (sygn. akt. VI ACa 1024/14).

MMDP

MIKOŁAJ MAŚLIŃSKI
DORADZTWO PRAWNE

CZĘŚĆ 3.

„Smród na wokandzie”

An aerial photograph of a wastewater treatment plant. The central feature is a large, rectangular building with a corrugated metal roof. Surrounding this building are several large, circular aeration tanks. One tank in the foreground is clearly visible, showing internal structures and a central column. To the right, there are more industrial buildings and a paved area. The overall scene is industrial and functional.

CASE STUDY 1

Wyrok z dnia 23 czerwca 2015 r. Sądu Apelacyjnego w Warszawie (sygn. akt. VI ACa 1024/14).

STAN FAKTYCZNY

Gmina zlokalizowała i wybudowała oczyszczalnię ścieków, co uniemożliwiało korzystanie z ich nieruchomości z powodu immisji zapachowych i mikrobiologicznych, a także – jak twierdzili powodowie – **doprowadziło do zachorowania ich córki i jej śmierci.**

Ponadto powodowie twierdzili, że na **skutek uciążliwości tych immisji nie ukończyli budowy domu jednorodzinnego**, w którym obecnie mieszkają. Ponadto podnosili, że gmina I. bezprawnie pozbawiła ich możliwości wzięcia udziału w postępowaniach administracyjnych dotyczących lokalizacji oczyszczalni ścieków.

ROSZCZENIA POWODÓW

1) **zobowiązanie przedsiębiorstwa wod-kan** działającego w formie sp. z o.o. do złożenia oświadczenia woli o kupnie od powodów nieruchomości położonej w sąsiedztwie oczyszczalni **za cenę 1.800.000 zł;**

2) zasądzenie na rzecz obojga powodów solidarnie od gminy i przedsiębiorstwa wod-kan **kwoty 2.000.000 zł tytułem odszkodowania** za szkody poniesione na skutek: nie dokończenia budynku, utraty wartości rynkowej nieruchomości, utraty wartości rynkowej budynku i niemożności korzystania z ogrodu;

3) zasądzenie na rzecz jednego z powodów **kwoty 1.000.000 zł tytułem zadośćuczynienia** wobec naruszenia jego dóbr osobistych;

4) zasądzenie na rzecz drugiego z powodów **kwoty 1.000.000 zł tytułem zadośćuczynienia** wobec naruszenia jej dóbr osobistych.

ALTERNATYWNE ROSZCZENIA POWODÓW

Ewentualnie, na **wypadek nieuwzględnienia powyższych żądań, powodowie domagali się:**

- zasądzenia na ich rzecz kwoty **1.800.000 zł tytułem odszkodowania** za „utrata ceny” nieruchomości,
- kwoty **2.000.000 zł tytułem odszkodowania** za szkody poniesione wskutek: konieczności rozbiórki budynku, utraty wartości rynkowej nieruchomości, niemożności korzystania z ogrodu, utraty wartości rynkowej budynku i nie dokończenia budynku, a także
- zasądzenia na rzecz każdego z nich kwot **po 1.000.000 zł tytułem zadośćuczynienia.**

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy **oddalił powództwo** co do kwoty 5.800.000 zł i **umorzył postępowanie w zakresie kwoty 1.000.000 zł.** Co istotne, Sąd Apelacyjny oddalił apelację powodów.

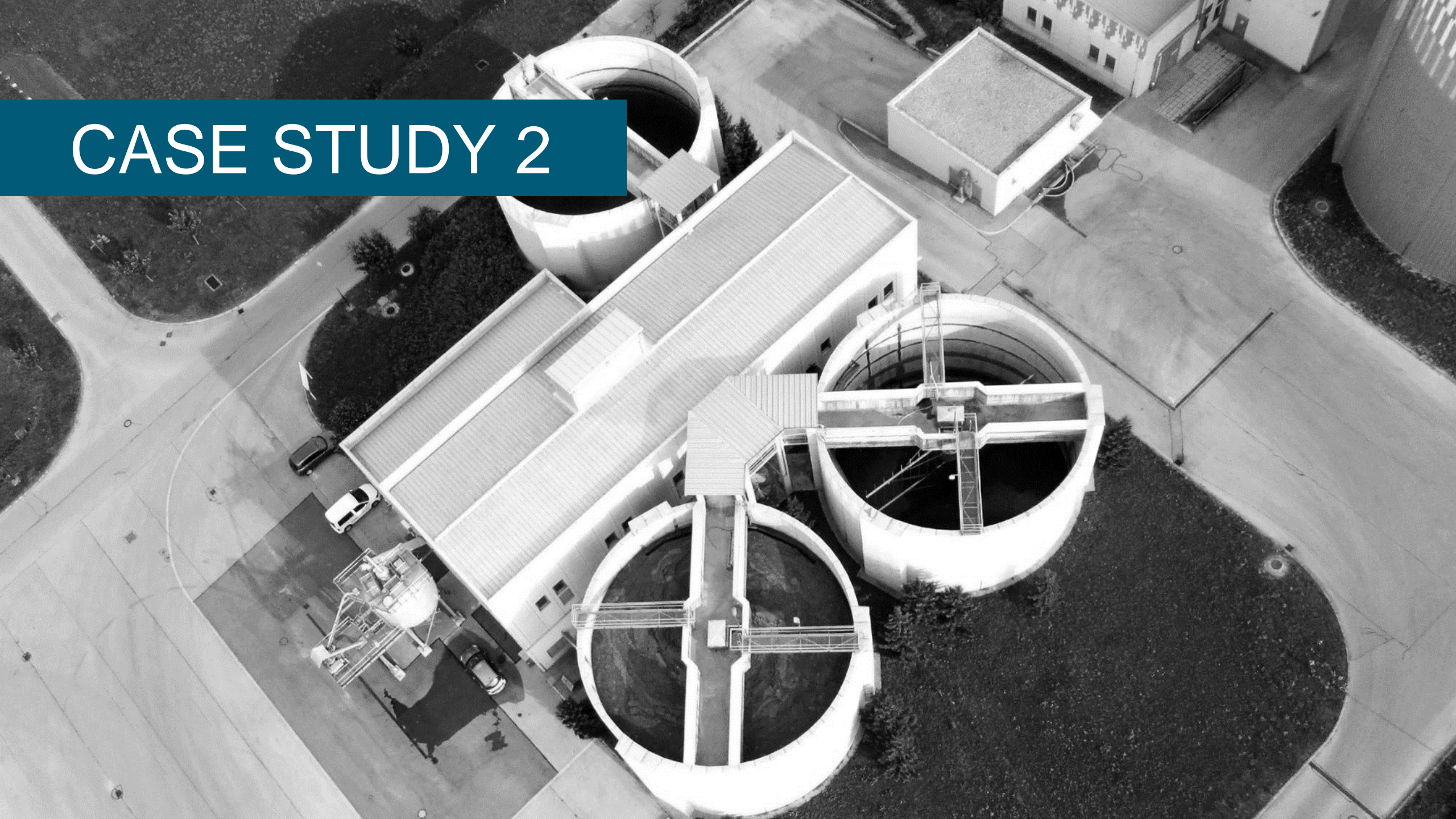

Sąd stwierdził, że „**oczyszczalnia ścieków została uruchomiona w istotnym, nadrzędnym interesie społecznym**”. Wobec powyższego „skutki jej funkcjonowania, polegające na zmniejszeniu zagrożenia epidemiologicznego we wsi T., przynoszą korzyść także powodom. W tej sytuacji **tymczasowe obniżenie komfortu mieszkania powodów musi być ocenione jako dobro o wartości niższej od zdrowia publicznego i ochrony środowiska naturalnego**”^{*}.

Wyrok z dnia 23 czerwca 2015 r. Sądu Apelacyjnego w Warszawie (sygn. akt. VI ACa 1024/14).

^{*} Chodź powyższe stwierdzenia należy przypisać Sądowi Okręgowemu, to jednak zostały one następnie przyjęte w tym zakresie również przez Sąd Apelacyjny.

CASE STUDY 2

Postępowanie cywilno-prawne

Dnia maja 2015 r. K.S. oraz F.C. złożyli pozew o zapłatę przeciwko PWiK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą Powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego na rzecz:

- a. K.S. kwoty **1.000,00 zł** (słownie: tysiąc złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 2015 r. do dnia zapłaty
- b. F.C. kwoty **500,00 zł** (słownie: pięćset złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia ... 2015 r. do dnia zapłaty

tytułem zadośćuczynienia **za doznaną krzywdę wynikającą z naruszenia dóbr osobistych powodów w związku z ekspozycją na zanieczyszczenia o charakterze odorowym (nieprzyjemny zapach)**, którego w ich ocenie źródłem była działalność oczyszczalni ścieków prowadzonej przez pozwanego. Ponadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów zwrotu kosztów procesu

ZNIKOMY WPS

Czy jest się
o co bić?

Sąd w zaskarżonym orzeczeniu uznał, że w związku z występującymi uciążliwościami zapachowymi powodowie doznali krzywdę, a tym samym uznał to za podstawę o orzeczeniu zadośćuczynienia w myśl

art. 24 k.c.

Wyrokiem z dnia 2018 r. Sąd Rejonowy ... , II Wydział Cywilny, w sprawie o sygnaturze akt

- a) zasądził od pozwanego na rzecz powoda K.S. **kwotę 1.000 zł** z ustawowymi odsetkami od dnia ... 2015 r. do dnia zapłaty;
- b) zasądził od pozwanego na rzecz powoda F.C. **kwotę 500 zł** z ustawowymi odsetkami od dnia ... 2015 r. do dnia zapłaty;
- c) zasądził od pozwanego na rzecz powoda K.S. kwotę 351,99 zł z tytułem zwrotu kosztów procesu;
- d) zasądził od pozwanego na rzecz powoda F.C. kwotę 331,99 zł z tytułem zwrotu kosztów procesu;
- e) nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Rejonowego w...) kwotę 1.321,40 zł tytułem kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Art. 24. [Ochrona dóbr osobistych]

§ 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, **może żądać zaniechania tego działania**, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także **żądać, ażeby osoba, która przyczyniła się do usunięcia jego skutków**, w szczególności za jego pośrednictwem, naprawiła szkodę w innej formie. Na zasadach przewidzianych może także **żądać zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej lub**

DOMNIEMANIE BEZPRAWNOŚCI!

§ 2. Jeżeli wskazywane w poprzednim paragrafie dobro jest dobrem majątkowym, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

Art. 23. [Dobra osobiste]

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach..

Art. 448. [Zadośćuczynienie za naruszenie dobra osobistego]

W razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, **odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny**, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepis art. 445 § 3 stosuje się.

PRZYKŁADOWE ZARZUTY NARUSZENIA PRAWA MATERIALNEGO

1. art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. poprzez jego zastosowanie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów, zadośćuczynienia za doznane krzywdy wynikające z naruszenie dóbr osobistych powodów w postaci niezakończonego korzystania z mieszkania, a także godności osobistej, **pomimo braku obiektywnych przesłanek tego naruszenia;**

Art. 144 Kodeksu cywilnego

Właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa **powstrzymać się od działań**, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych.

PRZYKŁADOWE ZARZUTY NARUSZENIA PRAWA MATERIALNEGO

2. art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 144 k.c. polegające na uznaniu, że rzekome emisje złozone przypisywane pozwanemu **naruszyły normy społeczne**, podczas gdy działalność pozwanego **nie wykracza ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych**, a tym samym nie uwzględnienie okoliczności, że oczyszczalnia ścieków i inne instalacje pozwanego są eksploatowane **w nadrzędnym interesie społecznym związanym** z realizacją zadań Miasta w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków oraz służą ochronie środowiska;

PRZYKŁADOWE ZARZUTY NARUSZENIA PRAWA MATERIALNEGO

3. art. 24 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwą wykładnię i uznanie, że **nie zachodziły okoliczności wyłączające bezprawność działania** pozwanego, a w szczególności pominięcie faktu, iż w trakcie przeprowadzonych u pozwanego w latach 2012-2015 kontroli WIOŚ nie stwierdzono naruszenia norm emisyjnych (...)

B. PRZYKŁADOWE ZARZUTY NARUSZENIA PRZEPISÓW POSTĘPOWANIA

1. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na sprzeczności ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek **dokonania oceny dowodów w sposób dowolny i newszechstronny**, a także z przekroczeniem granic wyznaczonych zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego, co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez:

- uznanie, że działania pozwanego związane z eksploatacją instalacji na terenie oczyszczalni ścieków przy ul. doprowadziły do emisji substancji złoonych ponad dopuszczalne prawem granice, **podczas gdy w zgromadzonym materiale dowodowym brak jest dowodów w sposób jednoznaczny stwierdzających tę okoliczność;**

Podsumowanie

1

W ostatnich latach orzecznictwo dotyczące uciążliwości zapachowych staje się **coraz bardziej restrykcyjne**.

2

Postępowania w sprawach odorowych należą do **niezwykle trudnych** z uwagi na brak jednoznacznych przepisów, a także subiektywny charakter odorów.

3

Błędy w ocenie stanu faktycznego zdarzają się nawet na poziomie opinii biegłych, stąd **zaleca się aktywny udział stron w całym postępowaniu**.

4

Na rozstrzygnięcie decydują zwykle **okoliczności faktyczne danej sprawy** (np. charakter instalacji, miejsce jej lokalizacji itp.).

Wniosek: Unikać postępowań sądowych....

Dziękuję za uwagę

 mikolaj.maslinski@mmdp.pl

 +48 662 830 462

MM Doradztwo Prawne

ul. A. Kosińskiego 16/26, 61-519 Poznań

NIP: 6222699759 REGON: 384076238

Mikołaj Maśliński

Prawnik w MM Doradztwo Prawne, doktorant w Katedrze Publicznego Prawa Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W ramach działalności naukowej i eksperckiej specjalizuje się w publicznym prawie gospodarczym oraz w prawie administracyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z gospodarką odpadami i gospodarką wodno-ściekową.